

24.46x21.65	1	עמוד 16	הארץ - the marker	12/09/2018	65158907-1
מוסד שמואל נאמן - למחקר מדיניות לאומית בטכניון - 85300					

כדי להצליח בסטארט־אפ צריכים לחשוב כמו אמנים

יזמות
שלמה מיזל

האם ישראל היא באמת אומת הסטארט־אפ? אם בוחרים במודד הנכון, התשובה היא לא. ישי ראל אכן מובילה בעולם במספר הסטארט־אפים לנפש, לפי מודד בלומברג — אבל האם זה המי דד הנכון? האם לא נכון יותר לבדוק את מספר הסטארט־אפים המוצלחים לנפש? אם נמדוד לפי מודד זה, כנראה שנגלה ממצאים מאכזבים, כי ישראל אינה מובילה כלל. שיעור הכישלונות בארה"ב למשל, הוא 90%; נשמע הרבה, אבל זה פחות בהרבה מבישראל. במדינה קטנה כמו ישראל, המדרד שאמור לקבוע אם אנחנו אומת סטארט־אפ או לא הוא

האיכות, ולא הכמות, ולכן טעות לחשוב שאנחנו אומת סטארט־אפ. מכאן עולה השאלה: כיצד ניתן לשפר את איכות הסטארט־אפים ולהעלות באופן משמעותי את שיעור חברות ההזנק המגיעות לרווחיות ולצמיחה בת־קיימא? גאי קוואסאקי נחשב לגורו השיווק והיזמות שסייע לסטיב ג'ובס להפוך את מחשב המקינטוש ללהיט. בספרו "The Art of the Start", שנחשב לאחד הספרים המעשיים ביותר המלמדים כיצד לעצב סטארט־אפ מוצלח, הוא מגדיר את תפקיד היזם. לטענתו, יזמות היא הלך רוח. הפרשנות שלי לאותו "הלך רוח" היא שילוב של הנרסה עם אמנות. המדע הוא ניסיון להביץ את העולם הפיזי, הטבעי, ואת החוקים השולטים בו. הטכנולוגיה היא יישום המדע למטרות מעשיות. ומה באשר ליזמות? יזמות היא אמנות המש' לבת טכנולוגיה עם יצירתיות ודמיון, כדי ליצור ערך עבור אלפים או מיליונים. המדע מבקש לגלות את הכללים הבסיסיים של הטבע. היזמים שואפים לשבור את כללי העולם המקובלים, בצורה חכמה,

כדי ליצור מוצרים ושירותים חדשניים ושימושיים שאינם קיימים. מיוזמים רבים נכשלים בגלל הפרדוקס הבא: יזם הוא לרוב בעל מקצוע הנרסיימדעי, בזמן שהי צלחתו מחייבת מיומנות וחשיבה אמנותיות. רוב רובם של היזמים מונעים על ידי טכנולוגיה — ידע שאותו הם רוכשים בפקולטות למדע, הנרסה וטכנולוגיה. ואולם היזמות אינה מדע, אלא אמנות. סטארט־אפ נולד כמו פרפר, מתוך מעטפת המדע והטכנולוגיה, ועתיד לעתים להתרסק, בהיעדר יכולת לפעול כצייר או פסל מיומן. קוואסאקי קובע שיזם חייב לארוג סיפור מר" תק (כמו אמן) במקום להפציץ את הקהל בעובדות (כמו מהנדס). יזם חייב להעסיק אנשים יצירתיים ללא ניסיון (כמו אמן), במקום להעסיק רק מומחים המקובעים בחשיבתם (כמו מהנדס).

מחקר בראשות פרופ' ארנון בנטור וצוותו ממוסד שמואל נאמן, בנושא עתיד החינוך ההנדסי, גילה כי לבוגרי פקולטות להנדסה באוניברסיטאות חסרות מיומנויות בעבודת צוות ובתקשורת בין-

סטארט־אפ נולד כמו פרפר, במעטפת המדע והטכנולוגיה, ועתיד להתרסק, בהיעדר יכולת לפעול כאמן מיומן

אישית. הם ממליצים למדענים שרוצים להפוך ליזמים — לעבוד ללמידה מבוססת פרויקטים, בדומה לאמנים. רוצה ליצור? תתנסה. תתאמן על יבש, עבוד לחצי יבש ולכוסף לרטוב. באחרונה פירסמנו מחקר במוסד שמואל נאמן, בהובלת, על בוגרי הטכניון שהקימו חברות סטארט־אפ. המחקר מראה כי בוגרים שהקימו סטארט־אפים הצליחו יותר לאחר שערכו בטכניון סימולציות חווייתיות של חשיבה יזמית וחדשנית, דוגמת ימי הקאתון, והשתתפות בתחרויות Biztech (תחרות לאורך השנה שבה צוותים מע" לים רעיונות חדשניים ועל בסיסם מקימים סטארט־אפ. התחרות מלווה בייעוץ, ועזרה לצוותים) — כל זאת כדי לעודד יצירתיות וחשיבה אחרת. אם כנניית סטארט־אפ מוצלח היא אמנות, צריך להקנות ידע בתחום זה בשיטות בהן מלמדים אמנות. הקושי הוא כיצד להסביר למוסד טכנולוגי גיימרעי, שעליו לאמץ לחיקו גישה הנוגדת את השיטה המדעית, כדי לטפח יזמות איכותית. אם לא נפתור פרדוקס זה, ולא נדע לחבר חשיבה הנדסית ואמנותית, יזמים צעירים יישלחו לקרב ללא המיומנות הנחוצה להישרדות, ואנו נמשיך לשקר לאומת הסטארט־אפ ולעצמנו.

פרופ' מיזל הוא חוקר בכיר ומנהל המרכז על שם צבי גרילינס במוסד שמואל נאמן, הטכניון

סטיב ג'ובס, על רקע תמונה שלו ושל סטיב וזניאק בתחילת דרכה של אפל. יכולת אמנותית צילום: בלומברג